

Luceafărul

Săptăminal editat de Uniunea Scriitorilor din Republica Socialistă România

Proletari din toate țările, uniți-vă!

ÎN SPIRITUL EPOCII

a lături de Programul-Directivă, Tezele pentru Congresul al XIV-lea definesc ansamblul existenței noastre economice, maro-politice și sociale într-o etapă de vîrf menită să ne confere o nouă calitate a muncii și vieții, o nouă altitudine în planul vieții materiale și spirituale, conform marilor transformări petrecute pînă acum și în consens cu cele mai înalte cuceriri ale progresului și civilizației. Viziunea este temeinică și în deplin acord cu propriile noastre cerințe și posibilități. Din sfera gândirii creatoare în ceea ce privește, printr-un cumul de experiență politică, economică și socială care obiectivizează fondul principal al împlinirii înscrise sub semnul și în spiritul epocii inaugurale de Congresul al IX-lea, documentele recente planare a C.C. al P.C.R. au cea mai înaltă interioară care prevalează sub toate aspectele și propulsează, în termenii realității, spre timp istoric și mai largi. Prin aceasta ne apropiem de împlinirea unor deziderate de anvergură, chipul unei țări socialiste cu dezvoltare medie dublînd, desigur, puncte și orizonturi noi de sprîjin în tot ceea ce urmează ca împlinirea și constantă a spiritului revoluționar, creator.

La granița dintre două milenii România se va situa pe noi trepte de progres și civilizație. Pregătirea anilor 2000 și, în unele domenii, a primului deceniu din cel de-al treilea mileniu, are ca suport tactic și de o înestimabilă valoare întregul potențial economic de azi, întregul potențial al industriei și agriculturii, al științei, învățămîntului și culturii, tot ceea ce s-a clădit și alcătuit de acum ambianța marilor cîștiri socialiste, chipul și preamiența marilor cîștiri ale Epocii Nicolae Ceaușescu.

Programul-Directivă și Tezele pentru Congresul al XIV-lea amplifică într-un sens nou, vizionar, și cu o densitate care sporește zestrea națională de valori toate aceste memorabile in-

fapturi, astfel încît viitorul să se arate nu doar plauzibil, ci efectiv, cert și profund, într-o deplină identificare de aspirații și posibilități, într-un deplin acord de noștințe și împliniri. Partidul, se subînțioază în documentele aflate în dezbatere, pune un accent deosebit pe creșterea rolului științei și culturii în societate. Lărgirea orizontului de cunoștințe culturale-științifice este deosebit de importantă a libertății și demnității omului — trebuie să se alie permanent în centrul activității partidului nostru.

Apreciindu-se că de însemnătate deosebită trebuie să se bucure cunoașterea valorilor reprezentative ale culturii naționale, purtătoare ale idealurilor de progres și libertate ale poporului român, ca și apărarea și dezvoltarea necentențial a patrimoniului nostru cultural, Tezele dezvoltă cu necesitate ideea „însușirii a tot ce este mai bun și progresist în cultura universală, concomitent cu lichidarea manifestărilor de cosmopolitism și pliocenii în toate producțiile reacționare, decadente ale capitalismului”. Se află aici, în aceste cuvinte, nu doar confirmarea pe noi planuri a încrederii în genul, în capacitatea creatoare ale poporului, ci și un prilej de meditație asupra condiției lumii contemporane, asupra rolului culturii și artei văzute ca dimensiune a progresului și civilizației, ca elemente de fond ale construcției socialiste și nu mai puțin ca repere ale edificării de conștiință patriotică, revoluționară. De fapt, dincolo de orizontul lor material, în configurația termenilor economici și sociali care fac efectivă și de o concretă cît se poate de evidentă imaginea prezentului și viitorului imediat, toate ideile, principiile și orientările din Teze și din Programul-Directivă au această vastă și laborioasă convergență — edificarea de conștiință — edificarea de conștiință. Fapt căruia, cu nobilitate și ardoare inspirație, i se încredințează și literatura, creația în general.

Lucafărul

NOUA GEOGRAFIE LITERARĂ

● „Spiritualitate națională și diversitate creatoare” de Vasile Macoviciuc ● „Relieful noi” de Constantin Călinescu ● „Harta poeziei” de Alexandru Horia (în pagina a 3-a)

PREZENȚA TINĂRULUI SCRITOR

SEMNUL NATURII

există în literatura română o poezie a apei, prin excelență tradițională, ce se întrezărește tot mai des la poezii promovate '70 (ai „generației de reflux”, cum am denumit-o), între care trebuie să menționăm și Sabina Opreanu, autorea unor veritabile Poeme de Riu (Editura Eminescu, 1987), evident, după O privire asupra Rîului (mai veche „ochire”, certificată „editorial” la Cartea Românească, în 1982; dar despre „o obsesie hidrografică” în perimetrul filosofiei nu poate fi vorba la acest poet nici în celelalte volume — Smetul răzeșii — 1977, Amurg experimental — 1983, etc.). „Poemele de Riu”, spre a reverbera o singură dată cosmică, paradisiacă rarori, au o respiratie larg-învaluitoare, cum a rîului de platou, limpidă, nu hidrografic-balaurească, așa cum s-ar fi așteptat „recentului” amator și de elemente „biografice”, stînd rîul Diernei / Cernei negru-învolburat la poalele Muntelui cu Băl Herculane, unde s-a intrat poetul, desigur, într-o nebănuită lumină ale Cuvîntului / Logosului: pe registru poetic — iar pe alocuri, și pe cel „motivic” — rîul de foc al cuvintelor din „poemele de riu” intră parca în rezonanță cu Oceanul Zăpezilor lui Saint-John Perse, ceea ce ține și de un anume rafinament paradoxist, dimensionat în poezia refluxgenerației. Din crezul poetului

Suh președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu a avut loc Plenara Consiliului Național al Oamenilor Muncii, moment semnificativ pentru climatul general în care documente de importanță cardinală — Programul-Directivă și Tezele pentru cel de al XIV-lea Congres — se află în dezbaterea întregului partid, a întregului popor. Cuvîntarea pe care secretarul general al partidului a rostit-o în încheierea lucrărilor acestui reprezentativ forum al democrației noastre muncitorești-revoluționare abordează o inimă arde de problemă referitoare la actualitatea politică, economică și socială, la situația internațională. În consens cu întreaga națiune, participanții și-au exprimat adevăratea fierbinte față de Hotărîrea Plenară C.C. al P.C.R. privind propunerea de realizare a tovarășului Nicolae Ceaușescu, la cel de al XIV-lea Congres, în funcția supremă de secretar general al partidului.

În atenția întregii țări se află acum documentele pregătitoare ale viitorului forum comunist.

ISTORIA TRANSFIGURATĂ LIRIC

Sistem contemporanii lui Ioan Alexandru, unul din cei mai importanți poezii iuți în cuprinsul literaturii române. Creația lui vastă și profundă, plină de prezența unei energii spirituale acaparante, de patetism, de cîntec înginate duios, Nici rîu, Nici ura, Nici natura, Nici / speranța dată de-a dură. N-am ales căi. Nici poteci, Nici teci, Nici autostrăzi, Nici azei cu strălucitoare alături. Nici drumuri, Nici mîri igra- / stosi, Nici mîni stîncosi. // Am privit-o drept în față. Nu mi-am coborît privirea. Nici ea / De-atunci stăm mereu așa. Cu sprîncenele ușor ridicate / și ochii înfrinși în orizontul celuilalt. (Orizonturi paralele) în rîul de foc (al sufletului), unde „sunt plante de platină, ouă de dor” și „întunecați greieri” adunați „de prin cîmpurile senzațiilor multiforme”. Poetul, cu inima-l „plîndind deasupra oricăror emoții contradictorii”, se ascunde „înăla la capătul singurătății”, constient de pierderea identității cuvîntelor în sublimul Logos (cf. Rîul de foc, p. 71). Structurarea tetradică a volumului Poeme de Riu („Ambulanta de rouă”, „Masini vopsite de păduri”, „Greierul de platină” și „Privire de ansamblu”) ar trimite, firește, la

gere aparte a legăturii dintre om și univers, abundența simbolurilor capabile să semnifice realitatea de dincolo de aparența sensibilă (între ele un loc aparte are simbolul luminii încrezate) — relația lui Ioan Alexandru cu publicul de cele mai diferite orientări intelectuale s-a transformat calitativ și s-a redimensionat permanent. El este asistat în egală măsură un autor deschis și totuși încrețit, popular și în același timp dificil (prin implicațiile conceptuale, filozofice și simbolice ale creației sale), mult comentat și totuși puțin înțeles în esența reală a atitudinilor sale existențiale. Deși s-au spus atîtea lucruri adevărate și profunde, pline de îndreptățită admirație, despre creația sa, spațiile ei misterioase, acaparante, sînt încă departe de a fi fost parcurse în dimensiunile lor reale. E motivul pentru care abundența substanțialelor comentarii care i-au fost dedicate pînă acum ne apare doar ca un necesar început.

Îndoșezi aspirația permanentă spre înălțime și spiritualizare, întregită de sfială, de tendința de risipire în existența nobilă sale stîrpe de țărani, comunicată liric în stilizări de o mișcătoare structură arhaică, în care toate frumusețile vechilor noastre texte sînt reînnoite, reinterpretate și reordonate conferă poeziei lui Ioan Alexandru atributele unei tulburătoare creații esențiale, o demnitate metafizică unică. În loc să se afirme prin creșterea exterioară, prin noi stîluciri, poezia lui Ioan Alexandru s-a împus prin efortul mereu reu de a transfigura simbolice în tot ceea ce spune, printr-o adîncire în ea însăși, prin revenirea la aceleasi teme, printr-o mai intensă convertire a datelor realului în trăire, participare și sublimare.

E o sublimare care se asociază consecvent cu percepția realității ascunse a lucrurilor, a genezelor lor îndepărtate și miraculoase. Această percepție se convertește și ea în atitudine rituală sau în extaz. Spațiul și timpul celor evocate se dezmarginesc dintr-o dată și comunică între ele într-un mod nou. Oamenii, gesturile, momentele decisive ale vieții, casele, satele, cîmpurile, pădurile, grădinile, stăulele, uneltele, florile, viețuitoarele, evenimentele, istoria însăși, marile drame ale timpului nostru percepute într-o astfel de stare de grație se spiritualizează și ele pe rînd sau laolaltă. Și pentru că la Ioan Alexandru chiar și istoria devine ritual solemn și extatic, mod de comunicare cu ordinea misterioasă a lumii întregi și cu transcendentul care coboară tocmai în locurile sacre în care i-a fost sortit să trăiască, strofele lui se încarcă de o intensitate unică, de o tensiune înfiorată a sputerii, pe care n-au mai reușit s-o atingă decît puțini autori din evoluția liricii.

Vasta serie a simbolurilor care dau poeziei lui Ioan Alexandru atributele unei creații atît de originale nu poate fi, desigur, epuizată într-o evocare foarte succintă, cum este aceasta.

Mihail Diaconescu

Continuare în pag. a 7-a

TEZELE PENTRU CONGRESUL AL XIV-LEA AL P.C.R.

REPERE ALE CONSTRUCȚIEI DE CONȘTIINȚĂ

Pornind de la învățămintele istoriei

Premisa de la care pornește secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în ampla și profunda analiză a stadiului actual al societății românești, a cerințelor obiective și a direcțiilor fundamentale ale dezvoltării țării în cincinalul viitor și în perspectivă și cu claritate definită într-unul din paragrafele magistralei cuvîntări rostită la încheierea lucrărilor recentei Plenare a C.C. al P.C.R.: „Trebuie să punem cu putere în evidență învățămintele istoriei care demonstrează că trecerea de la o orînduire la alta s-a realizat întotdeauna pe cale revoluționară, că rolul hotărîrilor l-au avut întotdeauna masele, l-au avut popoarele — adevăratele făuritoare ale istoriei și civilizației — și în acest cadru să subliniem rolul clasei muncitorești, al forțelor înaintate, în lupta pentru socialism, pentru pace și colaborare în întreaga lume”.

Fidel acestui principiu axiomatic, secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu face o analiză pe multiple planuri, sintetică, a întregii noastre dezvoltări istorice referind cu precădere momentele de cotitură radicală, îndeosebi cele mai apropiate în timp de epoca noastră.

„Este necesar, în întreaga dezbatere din partid și cu întregul popor, să subliniem — precizează de la început secretarul general al partidului — rolul hotărîtor al revoluției de eliberare socială și națională din 1944, care a lichidat pentru totdeauna dominația imperialistă, a deschis calea spre adevărată independență, creînd condițiile

ca poporul să poată să-și făurească viitorul, așa cum își dorește, fără nici un amestec din afară”.

Precizarea aceasta e urmată în chip firesc, în consens cu învățămintele istoriei, de un cîntec absolut necesar: „În cei 40 de ani de construcție socialistă, și îndeosebi după Congresul al IX-lea al partidului în 1965, poporul român, sub conducerea glorioasă a nostru partid comunist, a străbătut mai multe etape istorice și a ajuns la un asemenea nivel de dezvoltare economică-socială, de civilizație generală cum nu s-a realizat într-o perioadă de sute de ani, și-ăș sublinia în mod deosebit, în întreaga perioadă de dezvoltare capitalistă”.

Intr-adevăr, cursul înnoitor revoluționar, dinamic pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu l-a imprimat vieții economico-sociale din patria noastră în luminoasă perioadă deschisă de Congresul al IX-lea și-a pus din plin amprenta asupra dezvoltării sănătoase și viguroase a economiei naționale în România, cu poporul și pentru popor. Meritul acesta inestimabil, înțralt de pe acum în istorie, este și motivul profund pentru care plenara C.C. al P.C.R. din 27-28 iunie 1988 a hotărît să adreseze celui de al XIV-lea Congres al partidului propunerea ca tovarășul Nicolae Ceaușescu să fie reales în funcția supremă de secretar general al Partidului

Nicolae Stoian

Continuare în pag. a 7-a

ÎNDATORIRILE SUPREME

arăsunat din nou, cu o vigoare deosebită, chemarea tovarășului Nicolae Ceaușescu adresată scriitorilor și artiștilor țării la recenta Plenară a Comitetului Central al partidului: „Unirea de creație — literară, artistică, muzicală — trebuie să-și ridice nivelul activității lor prin crearea de noi și noi opere care să reprezinte, în formele artei reprezentative, minunatele cuceriri ale poporului nostru, munca eroică a constructorilor socialismului, tradițiile revoluționare, să urmeze exemplul înaintașilor care, în cele mai grele condiții, au slujit poporul, au considerat ca una din îndatoririle lor supreme — asigurarea dezvoltării limbii și culturii românești, a dezvoltării poporului și națiunii noastre!”

În cuvîntele de mai sus se află concentrat nu numai un vast program de activitate pentru viitor în sfera creației literar-artistice, ci și viziunea învățămintelor noastre istorice în acest domeniu. În unitatea celor două perspective — istorică și futurologică — stă de altfel forța expresivă a acestei chemări, căldura ei, fundamentul său teoretic, care se cuvine a fi pus cît mai mult în lumină.

Intr-adevăr, fiecare scriitor, fiecare artist are în conștiința sa un summum al întrebărilor care le vizează existența, nu numai în sens profesional, ci existența ca existentă, ca dat suprem al configurației ființei. Căci nicăieri poate, ca în domeniul activității artistice, cele două linii de demarcație umană — cea intimă, individuală și cea obiectivă a socialității — nu se suprapun atît de mult. Cei care caută să separe pe artist de operă și să le opună, nu ajung prea departe pe acest drum, căci mereu întîlnesc contrariul, dovada arderii individualului în supraindividual, în datele trezibile ale opere care o exprimă colectivă a ființării.

Tocmai aici apare într-o puternică evidență ceea ce în chemarea secretarului general al partidului nostru se subliniază drept „una din îndatoririle supreme” ale scriitorilor și artiștilor

lor țării — „asigurarea dezvoltării limbii și culturii românești, a dezvoltării poporului și națiunii noastre”.

Se cuvine deci să nu uităm nici o clipă că expresia de „îndatorire supremă” ne propune maxima înnoitoare a muncii de creație, acurcarea ei în sfera actelor de eroism și jertfă, pe care soldatul, spre exemplu, este chemat să le realizeze pe cîmpul de luptă, sau muncitorul, în condițiile în care bunurile obștei pentru care lucrează se află într-un mare pericol de distrugere. Desigur, comparația nu și-ar avea sensul dacă munca artistică, de creație în general, nu ar prezenta o coordonată abstractă definitorie, care o ridică într-adevăr în sfera actelor supreme, de dăruire totală. Această coordonată abstractă, greu sesizabilă chiar pentru artist însuși, stă în marea obligație de înălțare și ardere supraindividuală pe care o solicită opera.

Către inima cea mare a poporului, către schimbul continuu de mesaje între generațiile sale, nimeni dintre noi nu trebuie să se amăgească de a fi făcut destul. Rămîne, ca o îndatorire supremă a fiecărui artist, munca cîștită, cu o totală dăruire, pentru a încorpora în creație, sufletul și aspirațiile poporului în mijlocul căruia trăim, pentru a asigura pe această cale ceea ce ne-am lăsat mai de pret înaintașii: dezvoltarea limbii și a culturii românești. Conștiința de fapt că de acestea depinde dezvoltarea poporului și a națiunii noastre, existența lor într-o conștiință de sine și a omenirii.

Iată, aici ne aflăm, fără doar și poate, în fața unei îndatoriri supreme, cu adevărată. Voim, în înalțimea spiritului de emulație și dăruire, totul — pentru acest ceva abstract, dar măret, care depășește existențele noastre individuale. Nimic nu trebuie preocupat pentru atingerea acestui țel. Pentru a fi demni și cu fața senină în fața marilor noștri înaintași.

Dumitru Bălăeș

VREMURI MĂREȚE

an al marilor sărbători de suflet și de istorie, anul Centenarului Mihail Eminescu, al sărbătorii celui dintîi mai muncitoresc din 1939 legat atît de durabil și de plîduitor de numele tovarășului Nicolae Ceaușescu, anul celui de a 45-a aniversări a Augustului demnității și devenirii noastre naționale și al Congresului al XIV-lea al Partidului, anul 1989 ne scrie, iată, pe primele sale pagini o țară în formă de inimă.

Inima tinărar și viguroasă din tinerețea fără hătrînețe a gîndului de bine românesc și al speranței.

Recenta Plenară a Comitetului Central al Partidului Comunist Român, dînd glas încrederii în ziua de mine a acestui pămînt și a oamenilor care i-au semănat și îi culeg recoltele, a propus, într-o unanimitate impresionantă și semnificativă, realizarea tovarășului Nicolae Ceaușescu, la Congresul al XIV-lea al partidului, în înalta funcție de secretar general al Partidului Comunist Român.

De la înălțimea împlinirilor de pînă acum din toate domeniile de activitate, viitorul se vede mai limpede și mai înalt prin toate prevederile amploare program adoptate, firește, ca un plan de muncă unitar și concret pentru fiecare om al acestui pămînt și pentru întreaga noastră națiune.

Cred sincer că în mersul fără nici o ezitare al României socialiste spre comunismul cu tricolorul nepătat de nici-un compromis de conștință, recenta plenară a Comitetului Central și viitorul Congres, al XIV-lea, al Partidului Comunist Român vor rămîne reperi memorabile înscrise în Cartea de aur a istoriei românilor cu majusculele demnității și ale marii responsabilități în fața propriei

conștiințe și a marii conștiințe a vremilor viitoare.

Fie ca soarele acestui miez de vară bogată, cu sărbătorele culesului începută deja în toate bărgănele de grîuri, de fructe și de suflet să încălzească inimile cîștitorilor de toate vîrstele cu lumina unor cărți la fel de frumoase ca oamenii cărora li se închină de la prima pînă la ultima pagină scrisă cu dragoste de țară și cu dragoste de muncă și de frumos.

Cu multă dragoste

Dintotdeauna și de pretutindeni Prin tot ce-am fost și vom mai deveni Acestei țări să-i lăudăm puterea Cu care ne-a-nvățat să știm iubi.

Iubind pămîntii, pruncii, o vicară, Iubind o floare sau un ris de față Iubirea noastră-i binecuvîntată De dragostea cea mare pentru țară.

De dragostea cea multă pentru gîndul Că tot ce ne-nconjoară li e al nostru Cîi primăverii-i sîntem primăvară Și-n rostul țării ne-nțelegem rostul.

Dintotdeauna și de pretutindeni Prin tot ce-am fost și vom mai deveni Cu dragoste să scriem drumul țării Către puterea de-a putea iubi.

Teofil Bălaj

SPRITALITATE NAȚIONALĂ ȘI DIVERSITATE CREATOARE

Poeme de CAROLINA ILICA

Lumea artei este mai apropiată de metodologia științifică decât de cea a observării. Aceasta este independent de rezultatele la care ajunge forța instigată — alternează aprecierile din seria estetică cu cele din seria extra-artistice (de psihologie, istoria mentalităților ș.a.), fără a renunța la calitatea (și cum încă l-a tot reproșează).

De curând, din cele spuse, încă alte câteva concepții. Creativitatea (și creația) literară suportă o spațializare. Este sesizată unitatea în condițiile în care ideea de geografie literară salvează multiplicitatea. Pulsurile zonale cer o altă vigilență a criticului decât aceea a năstrării opiniei confortabile. Varietatea inconfundabilă a fenomenului literar — sesizabilă și prin alți parametri decât cei ai clasei funcției sensibilității creatoare (traiectorii biografice ș.a.) — începe să fie văzută la adevărată ei dimensiune. Actul critic este, de aceea, integrat în formule mai cuprinzătoare ale conștiinței de sine. Intențiile sale nu pot fi, dar, limitate la analiza și interpretarea de verificare, ci mai ales valorificatoare de enclavă creatoare: familiarizarea cu fenomene care tin de normalitate, medicament de exotism literaturii noastre actuale, are încă multe surprize de dezvăluit. Des-marginalizarea gesturilor critice reușite, printr-o altă, o de-provincializare a provinciei, rezultând în reflexul erizivității prececececece. Este serios fixat mitul unui centru al iradierii tonului în creația literară către o provincie înzestrată doar cu haruri receptaculare și admirative: forte scrijloricești de primă mână se afirmă, independent deși la concurență cu mode metropolitane, în atâtea zone ale țării. Este suficient pentru a vedea că dihotomia centru-periferie nu mai este speranță aici și acum. Spiritualitatea românească nu e reducibilă nici la faza ei codificată livească — document în care critica literară a avut și ea ceva de spus — dar nici înovatare ei de la conștiință: mai mult, procesualitatea sa nu trebuie raportată doar la certitudinile pe care le are, ci și la imprevizibilitatea pe care îl instaurează în lume și în oameni creația însăși. Modulările literaturii pot fi, de aceea, prinse prin secvențe demitizate în planul deprinderilor culturale. Exercițiul morfologic, întotdeauna în serie — în formule actuale de tipul propus de M. Foucault sau în varianta românească a lui A. D. Xenopol — analize de genealogie, istoria mentalităților, antropologie culturală, teoria „ideilor literare” a lui A. Marcuse, istoria lui P. Anghel asupra „familiei spirituale” — care, de fapt, sînt serii necoexistente — în literatura română s-a simțit tot ațeliza strategi conceptuale care pot fertiliza critica de direcție exprimată de noua geografie literară.

Căci, în fond, este vorba de un teren pe alocuiri: vîrșă care astăzi construiește construcția teoretică. Cu atât mai mult cu cât, pe linia specificității necoexistenței de fantezii alchimiste, pronunțată ideea de diversitate stilistică și tematică. Abia în contextul unei asemenea ideologii (ne- și antixclusiviste) excelese în sensul recitării „vîrșei de aur” sau în sensul abolirii oricărei certitudini prin mitul înțelegerii absolute se prezintă ca fiind ceea ce sînt: zburdăniții afective și soții intelențuali. Mai mult: tensiunea ideologiilor culturale — care a marcat, de la începuturi, modernizarea noastră — este atenuală în favoarea unei organicități deșchise.

Ideea de nouă geografie literară are multe efecte îndreptate împotriva unor deprinderi culturale pe care critica literară — însăși cultivat cu prisosință. De pildă, valorizarea e prea adesea un sol de premie școlară sau, la polul opus, o sentimentă judecătorească fără recurs. Impresionismul și „cronociclamul” pot fi demitizate numai printr-o hermeneutică re-constituită și creatoare aplicată literaturii ca fenomen peha-tacia-cultural. Dintr-un asemenea unghi, mitul ierarhiei infailibile a creațiilor actuale nu poate fi susținut, pentru simplitatea motivă că analiza și îndreptarea asupra unei literaturi în facere și prefacere. Succesul de critică sau de publică nu este suficient de probant în raport cu valoarea. La fel, mitul generațiilor a succesiunii „tot mai rapide” de valori, căci generația, dacă lnceputul afirmării are un sens aproximativ — amogenitate de grup creator se aspiră, cu bune intenții, să-și înguste vîrșea, identitatea de stil, mentalitățile s.a.m.d. — de măsură ce se detașează și configurează individualitățile, devine o convenție terminologică capabilă de proteism explicativ.

Ideea noii geografii a literaturii române contemporane are virtuți care vor fi activate numai prin segmentări tematice și adinciri teoretice succesive.

Vasile Maociviciu

HARTA POEZIEI

aspectul „polifonic”, divers al lirismului nostru, în momentul de față, se datorează nu numai varietății tematice și stilistice dar și unei „democratizări” geografice în planul creației literare. Controlul de iradiere poetică pe întreaga hartă culturală a țării, Noua geografie literară dezvăluie nu doar o capitală a lirismului ci și o constelație de grupuri poetice aparute, cele mai multe dintre ele, în jurul unor cenacouri sau reuniuni. Se continuă astfel o mai veche tradiție deosebită, să nu uităm, principalele schimbări la față ale literaturii noastre postbelice s-au produs prin apariția în scenă a unor generații formate în spiritul unor reviste cu program novator (asa a fost mișcarea literară a „Steaua” și „Știința” anilor ’50 sau contribuția decisivă a revistei „Luceafărul” la afirmarea generației Labis etc.). Astăzi, practic nu există zonă a țării în care să nu se manifeste emulație în domeniul creației poetice, dovădindu-se poate încă o dată că vechiul dicton „românul e născut poet” are temeiuri reale ce vin din structura profundă a sensibilității noastre. Se scrie și se citește multe poezii în România nu a devenit venit la noi, cum se întâmpla în viața culturală americană, de exemplu, o lectură cu circuit aproape exclusiv universitar, o ocupație strict filologică; în ce ne privește, poezia e receptivă de marele public, ea se bucură de o audiență mereu vie.

Și așa cum s-a structurat ea în ultimii ani, geografic și tematic, în România, este o creație „spontană” a creației dar și o serie de „goli poetice” cu un statut distinct în peisajul nostru literar. Trebuie amintită în acest sens revista clujeană „Echinoc” care a fost și continuă să fie o importantă scenă de poezie ale cărei rezultate sînt din ce în ce mai vizibile în timp. „Echinocul” a impus fără îndoială un climat cultural o atitudine artistică recunoscută. E vorba de o anume decantare spirituală a lirismului, de cultivarea unei rigori expresive amintind de lirica blagiană, sub semnul căreia evoluează. Creatorii „echinoxisti” prin modul lor de abordare a poeziei și prin faptul că au fost fericiți de excesele modernismului. Lirica lor se remarcă prin echilibrul, eruditia și rafinamentul, prin sub-stratul parabolic bogat în semnificații morale. O altă grupare poetică distinctă este cea a ieseilor; aceștia evoluează în registrul romantic, mai bine zis neoromantic, supunind expresia modernă la o reflexivitate benefică. De fapt, poezii ieșene continuă direcția eminesciană a lirismului românesc, cu o înclinație mai puternică către esență „moldavă”. De curind aparută, noua grupare a poezilor de la Piatra Neamț adăugă formulei moldovenești un plus de realism și vizualitate; ei își asumă experiența cotidiană dar nu o refuză raportându-se la planul simbolic și mitologic, e o poezie născută — cum spune unul din acești tineri poezi — din „furtunile memoriei”, de aici poate și o anume vehemență a retoricii.

Putem vorbi și de un spațiu dunărean al poeziei, Brăila, Galați, Călărași, unde, fără a se ivi încă o familie omogenă de creatori lirici, există o continuă energie a creației. Se așteaptă ca din acest colț de țară, viu și fabulos, să izbucnească voci poetice originale, poate chiar o formulă

lirică distinctă, așa cum s-a întîmplat în cazul prozei. Ea va fi expresia unei vitalități de substanță și de limbaj, comunicînd farmecul „istrațian” al locului și acel fast al meșteșugurilor brăilene. Relativ nouă este și mișcarea poetică din Restia, scriitorii de aici s-au afirmat din ce în ce mai mult în ultimii ani datorită energiei și pasiunii unor animatori culturali care au dorit să revitalizeze în această zonă creația literară. Aparițiile editoriale ale poezilor din Restia, în trecut în timpul timp, configurează de-acum un profil al acestui spațiu geografic și cultural. Tot așa putem vorbi de un lirim al universului bănețean, tradiționalist în substanță, diferit, să spunem, de școala timișoreană care mizează pe experimentalism stilistic (studiile de teorie literară ale timișorenilor completează de fapt această direcție). O mișcare literară incomparabilă ne oferă zona Maramureșului. Pe măsură ce s-a creat aici o conștiință locală a apărut și o familie de creatori lirici care valorifică mitologia folclorică extrem de bogată și străveche a acestei regiuni.

Este lesne de înțeles faptul că grupările poetice amintite și multe altele încă nu preiau modelele modului de creație cultural, ele se adresează pe direcții proprii și chiar dacă unele dintre ele nu și-au cristalizat un program estetic de evoluție, importanța lor culturală este indisputabilă. Vitalitatea literaturii noastre în momentul de față se datorează tocmai acestui poli-centrism care evită indreptționarea creației dintr-o parte și, în același timp, permite să se interpreteze fenomenul poetic contemporan din punctul de vedere al unui model unitar. Cu atât mai mult cu cât însuși centrul cultural al țării e în fond produsul unei întîlniri de tendințe artistice diverse, ne referim la poezia „bucuresteană”. Creatorii lirici din Capitală provin, mulți dintre ei, din alte regiuni ale țării aducînd mesaje unor spații distincte. Astfel, varianta moldovenească a liricii (Cezar Ivănescu, Dan Laurentiu, Mircea Ciobanu etc.) se întîlnește aici cu filiera Ardeșului (Ioan Alexandru, Gheorghe Pîtu, Mircea Micu, Mircea Florin Sandru, Carolina Ilica, ș.a.) și cu o altă „școală” „sudică” (Nichita Stănescu, Marin Sorescu, George Albu, Nicolae Dan Frunteletă, Dumitru M. Ion etc., formidînd împreună „familia bucuresteană” a poeziei dar netrădîndu-și niciunul dintre ei obsesia, după cum se poate vor observa din scrierile lor care păstrează atmosfera spirituală a locurilor de naștere. Așa atînd lucrurile, imaginea „centrului cultural” se modifcă el fiind produsul, în mare parte, a celorlalte zone geografice. „Școala de poezie de la București” — despre care vorbea Nichita Stănescu — e o realitate, fără îndoială, bazată pe o serie de note specifice, dar ea face parte din marea orchestră a creației poetice naționale. În fine, noua geografie literară înseamnă includerea tuturor scriitorilor de limbă română în patria graului matern, întregindu-se astfel „constelația lirică” românească care vine dintr-o regiune a poeziei românești pe care Ioan Alexandru o consideră că purtînd „în adnucul ei melosul interior al unui grai de aur”.

Alexandru Horia

ORIENTARILE STABILITE DE CONGRESUL AL IX-LEA — ÎN ELABORAREA CĂRORA ROLUL HOTĂRÎTOR L-A AVUT TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU — AU PROMOVAT UN SPIRIT NOU ÎN ÎNTREAGA OPERĂ DE CONSTRUCȚIE SOCIALISTĂ, AU DESCHIS CIMP LARG AFIRMĂRII ENERGIILOR CREATOARE ALE POPORULUI, AU REDAT NAȚIUNII NOASTRE SENTIMENTUL DEMNITĂȚII ȘI ÎNCREDERII ÎN FORȚELE PROPRII, AU CIMENTAT UNITATEA SA DE NEZDRUNCINAT ÎN JURUL PARTIDULUI COMUNIST.

(Din Tezele pentru Congresul al XIV-lea al Partidului Comunist Român)

NOUA GEOGRAFIE LITERARĂ

Ideea de Nouă geografie literară este obligatorie pentru orice observator al fenomenului literar din ultimul sfert de veac. Ea nu este doar o constatare de ordin cantitativ, ceea ce ar fi prea puțin din punctul de vedere al valorificării, ci și una de ordin calitativ. O Nouă geografie literară fără valori artistice noi ar fi un nonsens. Noua geografie literară are meritul de a atrage atenția asupra întregului spațiu producător de valori, reținînd din sursele și priviri limitative. De multă vreme, de altfel, Bucureștii a încetat să mai fie singurul centru producător

de opere și de opinii literare. I s-a adăugat și alte centre din țară. După noua scrieră au început să apară și din alte colțuri de țară decii din acele surse multimitate. Existențele geografice, care sînt străpănite înțele în război valoric, sînt mai ales cele încadrate de loca sau „noua geografie literară”. Indiferent de tehnica, greșită sau nu, a conceptuală, el înduce o realitate incontestabilă și o idee de care trebuie să ținem seama. Reprezentanții noștri și elevii ei în planul literaturii moderne prin creațiile artistice care încează să-și exprime

RELIEFURI NOI

Prin înscrierea ultimilor (bine) veniți în proza contemporană, sub genericul „noua geografie literară”, înțelegem totodată și altă parțial și nuanțată salverifică, ci și o „continuare”. Așa cum în geografie patriei un firav drumule de țară a devenit cu timpul un important și larg drum național, și proza tinerilor își deschide cite o „cărăușie”, la început modestă pentru că apoi, cu trecerea anilor, să tindă a deveni o importantă magistrală, avînd, uneori, acțiunile de a stabili linia mai directă de la problematica existenței la ființa umană.

Deși vom găsi multe elemente care delimitează proza tinerilor de cea „imediat precedentă”, ea nu l ne mai vorbim de cea clasică, considerăm că nu sî se poate găsi identitatea ei mai ales nu l se pot stabili limite de forță pe direcțiile cărora evoluează, decît raportînd-o la aceea. Mai întii, pentru că, oricît de mare ț-ar fi ambicia tînărului scriitor să se impună prin propriul său cuvînt, el tinde, în mod logic, obiectiv, ca, în final, să se alinieze valoric lingă marile săi înalțări, să exprime, în fond, aceeași eternă lumă românească, situată în alte împrejurări și în alte momente. Părea că o „altă” generație de scriitori începe cu o „altă” lume, că acea generație este cu totul „altă” decît precedenta, ni se pare rău înțelegem. După cite ne amintim, aceasta a fost și una din ideile centrale ale dogmatismului, fără a da vreun rol, dar experimentalismul decențului șase, ca și cel antebelic, avînd, în parte, aceleași pretenții, a revenit și el (ca și în alte „geografii”) la aceleași deziderate umaniste ca și cele ale antecesorilor. Desigur, din „aventura” lor s-au tras și foloase, cercurile experimentale, atîtea cite au fost, devenind bunuri cîștigate și asumate de întreaga literatură postbelică.

mediu; chiar și pe autor și, implicit, pe cititor. Apare un personaj „nou” care l se opune autentic. El propune conștient sau „colaborarea” la proiectul „nou”. Impresia puternic evidenciată, de exemplu în scrierile lui Ion Jucă Rovinsky, un aspect de personalitate, care aparent lipsit de conștientă (în sens de consistență), se manifestă cu o „decehă” „nouă” de conștient — și ea respictează decît „găsiți” cînd intra în posesia unor fragmente „noue” de viață, pe care le captează în răpăsele din conglomeratul existenței. El este „prezent” mai mult prin efectele sale, decît prin el însuși. Dar tinde tot timpul să-și cîștige un statut ontologic (spre deosebire de personajul literar „de avangardă”) cînd ca meritoriu din acest punct de vedere pe Florin Bănescu. El întinșim luvitiv fie într-un fragment de „jurnal” (mai ales l), fie în relatare alor personaje, fiind, deosebit, greu (și numai prin semnele citării) să-l izolăm din masa textului. Sîntem în

parțial acord cu un tînăr prozator modern (Ioan Lăcută) care declară că în cadrul literaturii tineri nu se mai poate vorbi despre un roman propriu-zis, întrucît este evidentă renunțarea la elementele structurii romanesci și înlocuirea lor cu cele ale prozei scurte. Cu alte cuvinte se pregătesc o proză scurtă — „roman”. Dar ne punem întrebarea, acest „roman” mai poate oare institui personaje memorabile, exemplare, date de înalțare? Mai putem avea speranța în să întinșim un Ion, un Moromete, un „bielut Ioanide”? Încă nu avem toate datele teoretice în virtutea cărora să l putem declara superior pe personajul exponențial (inclusiv în el elementelor variabile, necunoscut) față de cel exemplar, puternic reliefat.

Constatăm că „forturile” tineri proze sunt urmarea faptului că autorii „sînt” cu acuitate modificările, căutînd să le izoleze pe cele esențiale, atît la nivel social, cît și existențial. Limbajul, modul în care personajul abordează restructuringile vieții sociale, ambianța peisajului (nou peisaj) al geografiei patriei, deschiderea spațiilor închise ca umere a comunicabilității de tip modern, diminuarea discrepanțelor dintre categoriile profesionale, dispariția unor întregi categorii de problematici și tipologii etc. reclamă înlocuirea lor cu altele, structuri noi pe care tinerii prozatori le propun. Există indicii pe baza cărora putem afirma că și literatura tînără tinde să devină o literatură care implică efectiv în cîmpul de forță al politicii, aducînd cu ea un plus de „energie” capabilă să catalizeze declanșarea unor fenomene inedite, după cum poate grăbi și surprinde mutațiile din psihologia omului contemporan. Eforturile tinerilor literari se adăugă celor ale înalțării, de a nu mai considera literatura ca pe un mijloc, ci o transformă într-un scop, ci mai identic cu idealul.

Desigur, multe din elementele noi (mai ales cele stilistice) propuse de tinerii prozatori, se vor perina în funcție de posibilitățile de surprindere a realității. Dar tot alii de multe vor deveni achiziții sigure ale literaturii române de azi și de mâine. Prozatori ca: Florin Bănescu, Apostol Gurău, Nicolae Fulga, Cristian Teodorescu, Ioan Lăcută, Stefan Dinică, Corneliu Ștefan, Titus Suciu, Ioan Grosan, Teodor Bulza și alții alții, mulți dintre ei fiind gîzduiți și comentați în paginile revistei noastre convîng tot mai mult de la o carte la alta, dovădînd că vor constitui noile reliefuluri din cadrul eternului peisaj românesc.

Constant Călinescu

A mai crescut

S-o mai lungii felita mea c-un degel. Si-o vorbă nouă o-nvățat să spună. Ea ste unde-i lampo. Lampă este și soarele brutol. Și blinda lună.

Mă uit la ea, dar tot nu-mi vine a crede. E altă de mică, și de toate are; Îndeosebi răsfățuri, iocne, malfuri, Și cit de cătîni s-o face mare l.

Cu fiecare noaple e mai blindă. Cu fiecare și s-o mai hojii. De cum mă vedea mi se cere-a-n brațe. A mai crescut felita c-un chibrit.

Mușețel pentru ceaiuri

Culegem mușețel pentru ceaiuri Undeva, pe un cîmp, undeva. Ca un glonte cădea pe alături. Cîciocira fierbinte și grea.

Sacoleam: om destule păcate... Dar speram: nu e vremea să mor. Și se se-aviziera iar în soare Și se răsulim mai ușor.

În loc de haină

Pe stradă. Se lăcea că plouă Cu-mputîntură de ac. Mi se balise bluză ca mătasa Cea umedă, de mac.

Imi era frig pe la călcîie — Desculță alergam. Cînd am ajuns la casa la, M-am ridicat la geom.

Punea cubare de lumină O lampă de cînt. Sîtîdei pe cortle oplecat Și nu m-ai presimții.

În loc de haină, atîrnau La scoun, pe spător, Două aripi etîi de mari, Mai albe ca de var.

Cireșe negre

Un miaz de voră cu cireșe negre Rămases-n vîrî, prin trînză, lingă car. Ori prea amare, ori de neajuns Tîntura lor e singe austor.

Î-aș prepara cuiuva, cu alchimie, O băutură un nectar divin. Răcoritoare, neagră-singerie, Cu mult mai vie decît orice vin.

E de dorință vechă să-i pot da Acel erhaic meci, ca să rămîna La fel de tînăr și la fel de drept l.

Om luminos ducînd o carte-n mînă.

Cum nimeni n-ar mai ști de vraja mea, Î-aș pune și o floare drăgăstoasă Nu la rever, ci, caldă, chiar pe piept.

Mai vulnerabile

Prin stepe arse, africane, Galop de fragede gazele Mai vulnerabile decît Călcîiele fetiței mele.

Au frunțile alii de drepte Încoronate cu o liră. Cui, poate-n vis, slujesc de muză? Sînt inspirate sau inspiră?

Și oare loame-i e sau drag — Pămîntul cu o toabă sînd — Acestui leu, gonînd în salturi Atîtea grații împreună?

Măcar aici

Ca moarul vînt, ape-ape Făcea mătasa unui lac. Veneam pe seară, lingă trestii, Să-not puțin, mai mult să lac.

Eie-aruncau încete undiți Cu firul crud și stemer, Mămînd cu țoșni, laotă noaptea, Nemuritorii Peștii din car.

Dar eu de bunăvoie prinsă În glosa lunii mă dădeam, Precum în broțele acului Pe care încă îl doream.

Părea că latu-i dînt-a-vrăjă — Cum să respir să n-o desir? De gelicunea apei, trupul Se rușina, din nou capii.

Mă buziam cu nimeni, nimeni Măcar aici nu pe pîndi. Cum credem uneari că moartea Doar pe bătrîni i-ar hăitui.

La Eleusis

Lui Ion Iltu

În alb, din creștel călcîie. Curată, tînără, mîlăie. Eram o preateasă frică La Eleusis, în timp.

Psalmidind înalte imnuri Purta-te grai de neamul meu, Ale vestitului Musaios Și mai vestitului Orpheu.

Purificării. Inițieri. Cînd priveștea în hexametri. Ca jertle: turte-melbugate, Nu singe l-n templele Demetrii.

Căci ai ne închinăm, zeilor Materne și Rencăscătoare, Ce-a dat misteriale vieții Femeii numai, în păstrare.

David rusu

Tara

Din profunzimea limbului ce vine
Și cel de estăzi, limpede azur
Mă-nchin cu drag eu Patria la tine
Ca floarea alba dintr-un cîntec pur

Un crez înalt lmi dai fără neceare
Pe deaba gree a cupelar de dar
Și din lumina te biruatoare
Să mă cuprindă-n sine-n vîltoar

Încins cu briul lîmpeze-al iubirii
Îți cînt această Vatră fără moarte
Și din mîer spre pașnice victorii
Cînstire ție, Riu de libertate

Mă risipes cu ramurile crude
Și mă zidesc în trupul tău sub steag
De dorul tău vreau tîmpla mea s-osude
Că tu ești tot ce-n lume am mai drag.

Odă pămîntului străbun

Eu sint ce pomul plin de așteptare
Înobilat cu fructe de dăștin
Și cu trîmfi al sevelor prin care
Ca unui zeu pămîntului mă-nchin

Tot adunînd la temelie onii
Îmense drumuri mi-cu strîvit retina
Cît mi-ou adus cu palmele, țărăni
Să-mi inflorescă mugurii, lumina

persida rugu

semne de maci

Munți de pietre
între noi

semne de maci
acești pași
orbi

dar greu ca lumina

Esti o aghindă-nvîrtăind abisuri
de laine adînci și calde-nmiresmări
îmi spunea

un dar greu ca lumina
ca noaptea pustie de jarul făcînd
pășiri
un dar prin steuri arzînd
și-n inima ploii
umbră-n solstițiu
în lespezi de sunet umire-ncațîță

un dar greu ca lumina
mă soarbe
tăină și spaimă-ntra ope

desculță trec riul iubirii

Vin din iubire
cum oț urca
pe-o scară de iederi

viorel varga

Doar rodul

Prin țărîni am umblat și prin calburi
de aur - poetul își zice -
în iubire statornic, cu sufletul cold
de mireasma preabîlîndur spice.

teatru

t

● Cutezanță, acesta este cuvîntul
ce trebuie pus în relație directă cu
orice tentativă de a-l surprinde „în
mișcare” pe omul Eminescu și, deopotri,
pe inegalabilul nostru Poet.
Momentul aniversar al acestui an,
prin prea-plinul emoțiilor pe care
le aduce cu sine, l-a „ajutat” pe
poetul George Chirilă să cuteze a-l
„vedea” pe Eminescu în marea lui
frecare întemeiată prin zodiile cu
vîntului și spiritului românesc. Re-
zultatul a fost piesa, dovedind real-
virtuți evocatoare, „Porni Luceafărul”
pusă în scenă de Teatrul Bacovia din
Bacău în regia lui Constantin Co-
drescu. Textul dramatic, firesc, are
alură poetică, dar nu este, în struc-
tura lui, un poem. Conceptul pe care
cunoscut din viața poetului și anti-
rajiului său, textul se ridică, ca să
spunem așa, grație talentului autoru-
lui, într-o zonă în care planurile real-
imaginare se întrepîtrund într-un mod
numai funcțional, dar și artistic
remarcabil. George Chirilă a fost con-
scient de acest avantaj-dezavantaj și
a găsit, în propria-i simțire, o altă
echivalență posibilă pentru fiecare
dintre acestea. Autorul a „retopit”

«Porni Luceafărul...»

astfel tot ce găsim și noi despre per-
sonajele sale, pentru a adăuga ce știe
numai el despre ele.
Devenită spectacol, piesa și-a de-
monstrat un avantaj întreg de cali-
tăți, în primul rînd, emoționale. Nu
puține au fost momentele cînd rostie-
rea scenică a fost de cea mai bună
calitate. Autorul a găsit, spre lauda
lui, cuvînte, expresii, un anumit ritm
care au condus, prin încercătura lor
de inefabil și înedit, la apăsura la
scenă deschisă, ceea ce dovedește că
piesa stîrnește participarea efectivă a
spectatorului la propunerea de a-l
celebra pe Eminescu. Oricum, odată
cu spectacolul de la Bacău, avem un
Eminescu văzut de poetul George Chi-
rilă, debutant în dramaturgie, nu în-
tîmplător, în chiar anul centenarului
trezierii în nemurire a „omului cel
mai deplin al culturii românești”
(Constantin Noica). Nu putem să nu
observăm, imediat, că acest specta-
col reprezintă, în același timp, și un
Eminescu văzut de Constantin Co-
drescu, care semnează regia și sceno-
grafia. Modalitățile în care regizorul
a „tradus” scenic textul sînt dintre
cele mai inspirate. Scenografia este

foarte adecvată intențiilor, semn că
regizorul a colaborat foarte bine cu
scenograful, înțelegîndu-se perfect.
Colectivul actoricesc, se vede, a în-
drăgîțat piesa, fiecare actor îmbrăcînd
cu iubire și înțelegere haina istorică a
personajului. Cea mai grea haină a-
dus-o pe umeri Stelian Preda, în ro-
lul titular, difil prin cuprindere și
adevare. Stelian Preda a contrastat,
din cuvînte și gestică, un Eminescu
vîu, plauzibil, romantic și neînvin de
timp. O imagine de un plînton de
tîmă factură ne-a lăsat Florin Ghe-
că (Ion Creangă) care s-a dăruit cu o
mare convingere personajului. Sobru,
exact, ardelean interiorizat, Liviu Rus
în rolul lui Slavici. Momente de reală
emoție și sensibilitate a realizat, în
rolul Veronicăi Micle, Delia Iacob.
Nici personajele „secundare” n-au fost
mai prejos în focul unor actori cu
frumoasă callită interpretative. Pre-
cum Gheorghe Dogofel (Aron Pum-
nău), Sîcă Stănescu (Gheorghe Emin-
ovic), Constanța Zmeu (Raluca), Des-
pina Priăscaru (Tinca), Mihai Drăgîl
(Miron Pompiliu), Florin Zănescu
(Th. Stefanelli), Dinu Apetrei (Vasilie
Bumbac), Radu Bogdan Ghelu (Chi-
biel), Narcis Serghiev (Barbu).
Piesa lui George Chirilă și specta-
colul Teatrului Bacovia din Bacău cu
„Porni Luceafărul” sînt contribuții de
marcă în desfășurarea anului 100 de
la trecerea în veșnicie a Poetului cel
Mare.
Florin Costinescu

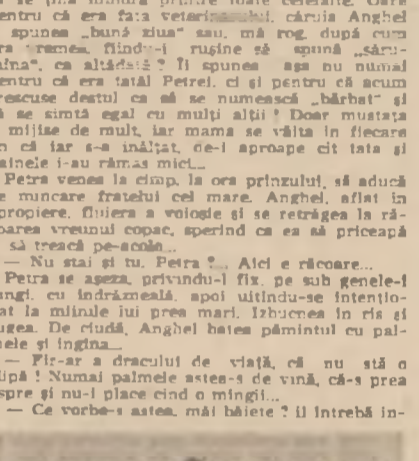
Drum în cîmpie

I a marginea satului, acolo unde începea
cîmpul, apăruse în vara aceea un cal
răuțit. Anghel se apropia întotdeauna,
cu teamă, în dorința de a-l vedea cî-
mai de aproape, de a-l atînge coama roșcată ca
frunza de arțar toamna. Într-o seară, ajunseser
chiar foarte aproape de el, dar mina îi tremu-
rase atît de puternic, încît nu fusese în stare
să-l mîngie! Atunci, așezîndu-se la marginea
cîmpului, plînsese copilărește, cu sughițuri,
ascunzîndu-și fața în palme, deși era singur.
Numai de nu l-ar fi văzut cineva!... Calul, între-
timp, dispăruse. Dar, cine știe, dacă s-ar fi lasat
mîngiat... „Al palmele aspre, Anghel”, îi
reproșase odată Petra, cînd el îi atînsese, așa
într-o doară, obrazul. El, ce era de făcut, dacă
erau aspre? Erau muncite! Le spăla, ca orice
om, unșori cu apă de ploaie, ca și părul, pentru
că apa de ploaie curăță bine. Să le ungă cu cine-
știe ce unșori femeiești?... Cragneau odată
trupul, chiar puțin prea mari și prea grele.
Munca la cîmp nu era ușoară pentru el, iar pal-
mele simțeau acest lucru. Anghel știa că tre-
buie să învețe de toate, să se învețe cu munca.
Așa îi spusese în fiecare zi ai lui, cu aspru
voit, de parcă s-ar fi temut ca el să nu creadă
că ar putea fi altfel. Anghel știa acest lucru și
gata, nu era nevoie să-l cicălească nimeni.
Cîmpul, în vacanța de vară, îi plăcea pentru
că Petra venea zilnic acolo și astfel îi putea
urmări mișcările, părul lung și colorat ce mă-
tasea pe cîmbulul, fata arăd de soare, ochii cum
e cerul după ce trece ploaia... În era dragă Pe-
tra (chiar dacă era mai mare cu vreo doi ani
decît el) mai ales pentru că nu semăna cu
nici o altă fată din sat. Avea ceva care o făcea
să se țină mîndră printre toate celelalte. Oare
pentru că era fata veterinarului, căruia Anghel
îi spunea „bună ziua” sau, mă rog, după cum
era vremea, fiindu-i rușine să spună „bună-
zina”, ca alții? Îi spusese așa nu numai
pentru că era tatăl Petrei, ci și pentru că acum
crescuse destul ca să se numească „bărbat” și
să se simtă egal cu mulți alții? Doar mușta
îi mîlase de mult, iar mama se vălta în fiecare
an că iar s-a îndrățit, de-î aproape cît tala și
hainele i-au rămas mici!...
Petra venea la cîmp, la ora prînzului, să adu-
că de mîncare fratei cel mare. Anghel, aștat în
aproapie, fîșiera a vîntului și se retrăgea la ră-
coarea vîntului copac, sperînd că ea să priceapă
și să treacă pe-acolo.
— Nu stai și tu, Petra? Aici e răcoare...
Petra se așeză, privindu-l fix pe sub genele-
lungi, cu îndrăzneală. Apoi uitîndu-se intențio-
nat la mîinile lui, prea mari, izbucnise în ris și
fugea. De cînd, Anghel hătesc pămîntul cu pal-
mele și îngîța...
— Fii-ar a dracului de vînt, că nu stă o
clipă! Numai palmele astea-s de vină, că-s prea
aspre și nu-l place cînt o mîngîi...
— Ce vorbe-s astea, măi băiete? Îi întrebă în-
tr-o zi un bărbat zdăvăn, cu fața pe jumătate
acoperită de-o pălărie, de-nu-l vedea ochii...
Cine te-a supărat?
— Mă, ridică din umeri. Anghel îi ținea prin-
te copaci pe umele Petrei, strîgînd-o.
— Petra?... Petra?... Stai că am o vorbă cu
tine...
Zina se ridică lezînd din plasa amiezii, apoi
soarele cobora în amurg și peste tot se lăsa lă-
cesea, aducînd pacea nopții. Atunci Anghel, cu-
prins de fiori tineri, se strecura din casă pînă
la marginea cîmpului și aștepta. Calul venea
nechemat. Nechematul lui îl făcea să tresară ca
rusul Petrei. Îi întăria. Singele fierbea cu pu-
tere la trupul ce nu părea deloc obosit de
munca zilei. Se apropia cu băgare de seamă, pa-
rînd să întindă mîna iar începuse să tremure. De
ce-i era frică de animalul acela, nici el nu
știa... Nu era al nîmănu, poate își căuta și el
un stăpîn. Hoinărea totă ziua, cine știe pe
unde, iar noaptea, cînd liniștea îngredăea satul
și cîmpul, ca într-un țarc, venea în același loc,
chiar ca la o întîlnire. Trupul lui îndura
cîmpul înșugurat. Anghel asculta cu încordare.
De la o vreme, se mulțumea doar să-l simtă în
aproapie. Renunțase la ideea de a-l atînge
coama, deși culoarea arzătoare îl neliniștea ca
părul Petrei. Cînd îl atîngea obrazul, în timp ce
și-l scutura întocmai pe ce coamă... Gestul
acela mîndru, de scuturare a capului, încît pa-
rul să fluture în aer. Anghel nu-l remarcase
decît la ea. Poate și pentru că celelalte fete din
sat și-l țineau strîns în rozi, chiar și vara, pe
cînd Petra îl lăsa liber. Avea și de ce să-l lăse
asa. Era frumos. În hătaia razelor de soare, pa-
rea o flăcărie jucăușă și aștătoare, chemîndu-
te...
De Petra nu-i era frică. Așa numai pentru
că îi citea uneori în privire ceva, nu știa el
încă ce anume, dar era convins că într-o zi va
deslusi misterul. Dacă o singură dată ar fi stat
mai mult alături de el, la umbra copacului, sîng-
ur... Anghel se gîndea ce ar fi trebuit să facă
pentru ca Petra să nu mai fugă de el. Și-o în-
chipuia atît de aproape, încît i-ar fi putut simți
respirația. Și, dacă ar fi stat locului o clipă, i-ar
fi atîna părul...
În timp ce se gîndea la Petra, calul dispăruse.
Oricum, soarele nu mai apunea. Cerul era acop-
erit de nori nistogofi. Venea ploaia. Dinșpra
cîmp se auzi un nechezat cunoscut. Anghel tres-
tări ca la o chemare. Un fulger lumină cerul pe
neasteptate. Anghel simți noaptea înfîptă în
piept ca o răgetă. Știa că atunci cînd tună și
fulgeră nu trebuie să stai sub copac pentru că
poate lua foc. Trebuia să se întorcă acasă.
Fata, cine știe, poate era îngrijorat de absența
lui. El, dar mama îi spusese odată, făcîndu-l
cu ochiul: „Cînd tata tună și fulgeră, pleacă,
nu-i sta în cale!”
Stătea la marginea cîmpului, dar era neliniș-
tit. Pe unde umbla calul?... Primele plăcîni de
ploaie îi tulburară privirea. Se uită peste cîmp,
ca peste o întîndere de pămînt pe care o vea
dea pentru prima dată. I se păru ciudat. Era
acolo atîta liniște încît simți o ameteală care
îi sperie. Deodată, la capătul drumului, se auzi

florica marin

tr-o zi un bărbat zdăvăn, cu fața pe jumătate
acoperită de-o pălărie, de-nu-l vedea ochii...
Cine te-a supărat?
— Mă, ridică din umeri. Anghel îi ținea prin-
te copaci pe umele Petrei, strîgînd-o.
— Petra?... Petra?... Stai că am o vorbă cu
tine...
Zina se ridică lezînd din plasa amiezii, apoi
soarele cobora în amurg și peste tot se lăsa lă-
cesea, aducînd pacea nopții. Atunci Anghel, cu-
prins de fiori tineri, se strecura din casă pînă
la marginea cîmpului și aștepta. Calul venea
nechemat. Nechematul lui îl făcea să tresară ca
rusul Petrei. Îi întăria. Singele fierbea cu pu-
tere la trupul ce nu părea deloc obosit de
munca zilei. Se apropia cu băgare de seamă, pa-
rînd să întindă mîna iar începuse să tremure. De
ce-i era frică de animalul acela, nici el nu
știa... Nu era al nîmănu, poate își căuta și el
un stăpîn. Hoinărea totă ziua, cine știe pe
unde, iar noaptea, cînd liniștea îngredăea satul
și cîmpul, ca într-un țarc, venea în același loc,
chiar ca la o întîlnire. Trupul lui îndura
cîmpul înșugurat. Anghel asculta cu încordare.
De la o vreme, se mulțumea doar să-l simtă în
aproapie. Renunțase la ideea de a-l atînge
coama, deși culoarea arzătoare îl neliniștea ca
părul Petrei. Cînd îl atîngea obrazul, în timp ce
și-l scutura întocmai pe ce coamă... Gestul
acela mîndru, de scuturare a capului, încît pa-
rul să fluture în aer. Anghel nu-l remarcase
decît la ea. Poate și pentru că celelalte fete din
sat și-l țineau strîns în rozi, chiar și vara, pe
cînd Petra îl lăsa liber. Avea și de ce să-l lăse
asa. Era frumos. În hătaia razelor de soare, pa-
rea o flăcărie jucăușă și aștătoare, chemîndu-
te...
De Petra nu-i era frică. Așa numai pentru
că îi citea uneori în privire ceva, nu știa el
încă ce anume, dar era convins că într-o zi va
deslusi misterul. Dacă o singură dată ar fi stat
mai mult alături de el, la umbra copacului, sîng-
ur... Anghel se gîndea ce ar fi trebuit să facă
pentru ca Petra să nu mai fugă de el. Și-o în-
chipuia atît de aproape, încît i-ar fi putut simți
respirația. Și, dacă ar fi stat locului o clipă, i-ar
fi atîna părul...
În timp ce se gîndea la Petra, calul dispăruse.
Oricum, soarele nu mai apunea. Cerul era acop-
erit de nori nistogofi. Venea ploaia. Dinșpra
cîmp se auzi un nechezat cunoscut. Anghel tres-
tări ca la o chemare. Un fulger lumină cerul pe
neasteptate. Anghel simți noaptea înfîptă în
piept ca o răgetă. Știa că atunci cînd tună și
fulgeră nu trebuie să stai sub copac pentru că
poate lua foc. Trebuia să se întorcă acasă.
Fata, cine știe, poate era îngrijorat de absența
lui. El, dar mama îi spusese odată, făcîndu-l
cu ochiul: „Cînd tata tună și fulgeră, pleacă,
nu-i sta în cale!”
Stătea la marginea cîmpului, dar era neliniș-
tit. Pe unde umbla calul?... Primele plăcîni de
ploaie îi tulburară privirea. Se uită peste cîmp,
ca peste o întîndere de pămînt pe care o vea
dea pentru prima dată. I se păru ciudat. Era
acolo atîta liniște încît simți o ameteală care
îi sperie. Deodată, la capătul drumului, se auzi

Miracolul din noi

a m recunoscut un artist — așa adăuga
amator, dar îmi displace termenul, așa
putea să menționez și laureatul, dar
arta autentică nu are nevoie de lauri
pentru a fi validată — în aparentă ciudat. Un
sculptor. Tînăr, îmbrăcat cu o frumoasă haină
din stofă țesută în casă. Cu o față senină, ca
indăgi speranțe ce înflorește în fiecare primă-
vară. Încadrat în cîmpul muncii, la o comer-
țivă din Codlea. Cu un nume comun, Nicolae
Diaconu. Cu o existență comună, dacă vrei.
Comună pînă la pragul atelierului său. Dincolo
de acest prag viața lui se desfășoară într-un
spațiu tulburător. Spațiul creației. Un spațiu
care aparține exclusiv omului. Fîntîna inteli-
genție — deci capabile de a răspunde prompt
la solicitările mediului — sînt nenumărate,
creatoare, însă, de lumi, de culturi, există doar
una, fîntîna umană. Un privilegiu pe care, ade-
serci, nu îl valorificăm cum se cuvine rînd-
pîndu-ne în fața și dorințe mîntîne... Lumea
acestui artist este o lume a tărînilor. Mode-
lează numai țărani. Țărani români. Nu s-a
oprit la păsări, deși iubeste zborul, nu a alea-
niel liniile, carecum strîni, ale acestui zbu-
cînat afîrșit de secol, adăptate ca o emblemă
de cel din generația sa. El face țărani. Eără
să explice de ce, fără să îi ofere un „program”
sau o filozofie ieftină. Fără pretenții de origi-
nalitate. Îi zămislește din dragoste. O dragoste
nedeclarată, mareă chiar, de acel bun simț
mostenit din generație în generație, de deli-
catețe pe care să numi-o aspră. Delicatețea
unclului meu, Gheorghe, ca să caut o expli-
cație simplă, care, după ce bătea crunt vaca,
pentru că nu lăsa lapte, peste coarne, pînă cînd
din gură îi curgeau hale amestecate cu sânge,
odată laptele pornit îi lăsa capul în mîini. Îi
vorbea și o mîngîia așa cum pe copiii lui nu-
î mîngîia decît în somn. Spațiul creației lui este
o urlă polană a lui Iocan în care ne regăsim,
urmasi ai unui neam de țărani, ca într-un tunel
din împului. Rămînem părți desprinse din
acel univers fascinant și cred că este bine să
ne amintim din cînd în cînd acest lucru.

eduard huidan

nalitate. Îi zămislește din dragoste. O dragoste
nedeclarată, mareă chiar, de acel bun simț
mostenit din generație în generație, de deli-
catețe pe care să numi-o aspră. Delicatețea
unclului meu, Gheorghe, ca să caut o expli-
cație simplă, care, după ce bătea crunt vaca,
pentru că nu lăsa lapte, peste coarne, pînă cînd
din gură îi curgeau hale amestecate cu sânge,
odată laptele pornit îi lăsa capul în mîini. Îi
vorbea și o mîngîia așa cum pe copiii lui nu-
î mîngîia decît în somn. Spațiul creației lui este
o urlă polană a lui Iocan în care ne regăsim,
urmasi ai unui neam de țărani, ca într-un tunel
din împului. Rămînem părți desprinse din
acel univers fascinant și cred că este bine să
ne amintim din cînd în cînd acest lucru.

un tropic. Era cald. Uită de ploaie, deși acum
venea în răpăleli scurte și puternice (ploaie de
vară) și alerga spre el. Cu cît alerga, tropicul
se depărta, iar, într-un tîrziu, Anghel se miră
cît de departe era satul. Ploaia forma un fel de
plasă în jurul lui, de nu mai vedea nimic. Îi
cuprinsese spăma și se întoarse. Simțea bănele
lipite de corp, de parcă ar fi fost gol. Pămîntul
reavîn îi prindea tălpile.

Cît rățăiește pe cîmp în noaptea aceea. Anghel
nu știa. Se lumina de ziuă și pămîntul era rece.
Dar aerul se simțea puternic. Prima rază de
soare zvonice pe obrazul lui, făcîndu-l să-și ascun-
dă privirea. Era obosit. Îi dureau picioarele, de
parcă cineva îi loxise cu hîdul peste ele. Poate
avea febră, dar nu-l plăsa...
La prînz, cînd Petra se așeză lângă el, nu-l
spuse nimic. Privea în zare c-un fel de îngri-
jorare pe care nu o putea explica nimănu.

— Știi ceva, Anghel, spusese Petra, fluturî-
du-și părul cu trufe. Azi-noapte, pe ploaie, tata
a prins un cal și l-a ascuns la noi în șopron.
— Un cal? strîgă uitîm Anghel.
— Da! Și, dacă vezi, vino să-l vezi... la
noapte! E atît de frumos!...
Anghel nu-i răspunsă. Îi urmări mersul ugor
legănînd, semănînd cu-o anume alintare. Și, o
clipă, îi apărură cînt între sprîncene. Se gîndea
întrebînd: „Calul meu! El și fiu!”... Gîndurile
îi se zăbură totă ziua. În cas, așa cum se zbate
uneori ochiul prevestind ceva. Noaptea nu-l mai
prins la marginea cîmpului. Se furșă prin sat
să nu fie văzut încotro merge. Cînd luna se livi
trîmbătoare și semeță ca două coarne de cerb,
Anghel privi în lumina ei și o văzu pe Petra,
așteptîndu-l în ușa de la șopron. Se apropie de
ea înfirat.

— Unde-î? întrebă el.
— A plecat, răspunsă ea, și-n ochi avea la-
crimi. Mama i-a spus tatui că nu-i dect o mă-
lucă aducătoare de hăștem în dragoste, pentru
că a fost găsit pe o noapte ploioasă în care tuna
și fulgera, iar el necheza și bătea pămîntul cu
copita. Tata i-a dat drumul.
Anghel o privi cu neîncredere. Se răsuși cu tot
corpul și deschise ușa de la șopron. I se păruce
că aude acolo o respirație puternică. Nu era
decît un cal. Cel al familiei lui Petra. Răscol
finul cu ciudă, apoi îl hătu cu piciorul. Petra se
aprople de el, ștergîndu-și ochii cu doxul palmei.
— Nu fii supărat, Petruțo, poate se-ntoarse, îi
spuse el blînd, întinzîndu-i hătaia lui. Și, din-
tr-o dată, palmele mari, grele și aspre, atin-
seră mîinile și frunte, apoi obrazul... Petra nu se
retrasă și nu fugi. Rămăse privindu-l într-o
razele de lună, ce pătrundeau jucăușe pînă la ei.
— Și dacă nu se-ntoarse, am să-l găsec eu
și am să-l i-l aduc.
Stăteau amîndoi, aproape lipiți unul de altul.
Pe neasteptate, Anghel simți un fior străbă-
tîndu-i trupul și pentru prima dată răsună
Petrei, înălțat pe vînturi, se contopea cu a lui
și buzele ei, epărate cu putere, îl năuciră, fă-
cîndu-l să-și simtă trupul moale ca o cîrpă și
mîinile tremurîndu-i pe lingă el. Îi străbătu
atunci dorința de a-l atînge părul, cum altădată
ar fi atîna coama receată a calului de pe cîmp.
Vru să ridice mîna, dar de lingă el și țîmî zisul
Petrei, înfirînd noaptea. Și luna se clîtină
ascunzîndu-se după un nor. Anghel privi în ur-
ma fetei care dispăruse. Își mușcă buzele, bă-
tînd din picior, apoi le strivi cu palmele, așe-
tîndu-le asprime.

— A plecat, răspunsă ea, și-n ochi avea la-
crimi. Mama i-a spus tatui că nu-i dect o mă-
lucă aducătoare de hăștem în dragoste, pentru
că a fost găsit pe o noapte ploioasă în care tuna
și fulgera, iar el necheza și bătea pămîntul cu
copita. Tata i-a dat drumul.
Anghel o privi cu neîncredere. Se răsuși cu tot
corpul și deschise ușa de la șopron. I se păruce
că aude acolo o respirație puternică. Nu era
decît un cal. Cel al familiei lui Petra. Răscol
finul cu ciudă, apoi îl hătu cu piciorul. Petra se
aprople de el, ștergîndu-și ochii cu doxul palmei.
— Nu fii supărat, Petruțo, poate se-ntoarse, îi
spuse el blînd, întinzîndu-i hătaia lui. Și, din-
tr-o dată, palmele mari, grele și aspre, atin-
seră mîinile și frunte, apoi obrazul... Petra nu se
retrasă și nu fugi. Rămăse privindu-l într-o
razele de lună, ce pătrundeau jucăușe pînă la ei.
— Și dacă nu se-ntoarse, am să-l găsec eu
și am să-l i-l aduc.
Stăteau amîndoi, aproape lipiți unul de altul.
Pe neasteptate, Anghel simți un fior străbă-
tîndu-i trupul și pentru prima dată răsună
Petrei, înălțat pe vînturi, se contopea cu a lui
și buzele ei, epărate cu putere, îl năuciră, fă-
cîndu-l să-și simtă trupul moale ca o cîrpă și
mîinile tremurîndu-i pe lingă el. Îi străbătu
atunci dorința de a-l atînge părul, cum altădată
ar fi atîna coama receată a calului de pe cîmp.
Vru să ridice mîna, dar de lingă el și țîmî zisul
Petrei, înfirînd noaptea. Și luna se clîtină
ascunzîndu-se după un nor. Anghel privi în ur-
ma fetei care dispăruse. Își mușcă buzele, bă-
tînd din picior, apoi le strivi cu palmele, așe-
tîndu-le asprime.

— A plecat, răspunsă ea, și-n ochi avea la-
crimi. Mama i-a spus tatui că nu-i dect o mă-
lucă aducătoare de hăștem în dragoste, pentru
că a fost găsit pe o noapte ploioasă în care tuna
și fulgera, iar el necheza și bătea pămîntul cu
copita. Tata i-a dat drumul.
Anghel o privi cu neîncredere. Se răsuși cu tot
corpul și deschise ușa de la șopron. I se păruce
că aude acolo o respirație puternică. Nu era
decît un cal. Cel al familiei lui Petra. Răscol
finul cu ciudă, apoi îl hătu cu piciorul. Petra se
aprople de el, ștergîndu-și ochii cu doxul palmei.
— Nu fii supărat, Petruțo, poate se-ntoarse, îi
spuse el blînd, întinzîndu-i hătaia lui. Și, din-
tr-o dată, palmele mari, grele și aspre, atin-
seră mîinile și frunte, apoi obrazul... Petra nu se
retrasă și nu fugi. Rămăse privindu-l într-o
razele de lună, ce pătrundeau jucăușe pînă la ei.
— Și dacă nu se-ntoarse, am să-l găsec eu
și am să-l i-l aduc.
Stăteau amîndoi, aproape lipiți unul de altul.
Pe neasteptate, Anghel simți un fior străbă-
tîndu-i trupul și pentru prima dată răsună
Petrei, înălțat pe vînturi, se contopea cu a lui
și buzele ei, epărate cu putere, îl năuciră, fă-
cîndu-l să-și simtă trupul moale ca o cîrpă și
mîinile tremurîndu-i pe lingă el. Îi străbătu
atunci dorința de a-l atînge părul, cum altădată
ar fi atîna coama receată a calului de pe cîmp.
Vru să ridice mîna, dar de lingă el și țîmî zisul
Petrei, înfirînd noaptea. Și luna se clîtină
ascunzîndu-se după un nor. Anghel privi în ur-
ma fetei care dispăruse. Își mușcă buzele, bă-
tînd din picior, apoi le strivi cu palmele, așe-
tîndu-le asprime.

— A plecat, răspunsă ea, și-n ochi avea la-
crimi. Mama i-a spus tatui că nu-i dect o mă-
lucă aducătoare de hăștem în dragoste, pentru
că a fost găsit pe o noapte ploioasă în care tuna
și fulgera, iar el necheza și bătea pămîntul cu
copita. Tata i-a dat drumul.
Anghel o privi cu neîncredere. Se răsuși cu tot
corpul și deschise ușa de la șopron. I se păruce
că aude acolo o respirație puternică. Nu era
decît un cal. Cel al familiei lui Petra. Răscol
finul cu ciudă, apoi îl hătu cu piciorul. Petra se
aprople de el, ștergîndu-și ochii cu doxul palmei.
— Nu fii supărat, Petruțo, poate se-ntoarse, îi
spuse el blînd, întinzîndu-i hătaia lui. Și, din-
tr-o dată, palmele mari, grele și aspre, atin-
seră mîinile și frunte, apoi obrazul... Petra nu se
retrasă și nu fugi. Rămăse privindu-l într-o
razele de lună, ce pătrundeau jucăușe pînă la ei.
— Și dacă nu se-ntoarse, am să-l găsec eu
și am să-l i-l aduc.
Stăteau amîndoi, aproape lipiți unul de altul.
Pe neasteptate, Anghel simți un fior străbă-
tîndu-i trupul și pentru prima dată răsună
Petrei, înălțat pe vînturi, se contopea cu a lui
și buzele ei, epărate cu putere, îl năuciră, fă-
cîndu-l să-și simtă trupul moale ca o cîrpă și
mîinile tremurîndu-i pe lingă el. Îi străbătu
atunci dorința de a-l atînge părul, cum altădată
ar fi atîna coama receată a calului de pe cîmp.
Vru să ridice mîna, dar de lingă el și țîmî zisul
Petrei, înfirînd noaptea. Și luna se clîtină
ascunzîndu-se după un nor. Anghel privi în ur-
ma fetei care dispăruse. Își mușcă buzele, bă-
tînd din picior, apoi le strivi cu palmele, așe-
tîndu-le asprime.

— A plecat, răspunsă ea, și-n ochi avea la-
crimi. Mama i-a spus tatui că nu-i dect o mă-
lucă aducătoare de hăștem în dragoste, pentru
că a fost găsit pe o noapte ploioasă în care tuna
și fulgera, iar el necheza și bătea pămîntul cu
copita. Tata i-a dat drumul.
Anghel o privi cu neîncredere. Se răsuși cu tot
corpul și deschise ușa de la șopron. I se păruce
că aude acolo o respirație puternică. Nu era
decît un cal. Cel al familiei lui Petra. Răscol
finul cu ciudă, apoi îl hătu cu piciorul. Petra se
aprople de el, ștergîndu-și ochii cu doxul palmei.
— Nu fii supărat, Petruțo, poate se-ntoarse, îi
spuse el blînd, întinzîndu-i hătaia lui. Și, din-
tr-o dată, palmele mari, grele și aspre, atin-
seră mîinile și frunte, apoi obrazul... Petra nu se
retrasă și nu fugi. Rămăse privindu-l într-o
razele de lună, ce pătrundeau jucăușe pînă la ei.
— Și dacă nu se-

MODELUL INTELLECTUALULUI DEPLIN

Există incertitudinile în privința datelor și împrejurărilor în care Eminescu a...

În vederea ocupării unei catedre la Universitatea din Iași. Poetul face mărturisirea în scrisoarea către Titu Maiorescu...

Bust de Fr. Storc

DREPTUL LA EMINESCU

În n-1-l putem imagina pe Mihai Eminescu decit tinăr. 'Pururi tinăr, înfășurat în manta-mi, / Ochi mei înălțam visător la steaua / Singură-tății...'...

D. Vatamaniuc

POEZIILE ȘI ZIARUL 'DREPTURILE OMULUI'

În nr. 12 de luni 28 septembrie 1888 (tot într-un supliment literar), Const. Mille publică editorialul său...

Începând din 18 septembrie și până la 1 noiembrie 1888, revista 'Drepturile Omului' a dat la iveală, în paginile sale, într-o suită de 10 articole...

În cele din urmă, în ultimele zile ale lui noiembrie 1888, Senatul, pe baza raportului lui...

I. Cremer

zisa 'Poșta Redacției', se publică, în ziarul condus de Mille, o știre esențială în legătură cu M. Eminescu...

În cele din urmă, în ultimele zile ale lui noiembrie 1888, Senatul, pe baza raportului lui...

În cele din urmă, în ultimele zile ale lui noiembrie 1888, Senatul, pe baza raportului lui...

I. Cremer

LINGUA ADAMICA

Poetul Creția a făcut să apară editia principala a Poeziilor lui Eminescu, editie pe care am așteptat-o cu toții.

Și tot iubire neimpărtășită, cu metodă, senință și beatificatoare. Preferăm aici alți autori care spun că un alt aspect care apare evident în Tantra Yoga este faptul că lihidul chiar manifestându-se ca dorință sexuală, nu este considerat numai ca senzualitate pentru sine...

Reciții-i poezile lui Eminescu din această editie principala și apoi reciții-i pe autorii din 'zilele de aur a scrierilor române'...

Reciții-i poezile și veți descoperi că, dacă în adâncul sufletului său era buddhist (eu, sint budist - afirma el însuși), nu e mai puțin adevărat că ne rămâne cel mai mare poet al spiritualității europene pe care-l avem...

Reciții-i (sau citiții-i, - cei care nu ați cunoscut până acum armonia pe care o dezvăluie Cărțile închinate de Marele Ordener)...

Și iacă-tă mă contrazic... Nu, ca să-ți imaginezi cum sună Dante în italiană e destul să citești 'Eterna pace'...

Cezar Ivănescu

Septimiu Stoica

SENTIMENTUL BASMULUI

Relația, pe care noi o numim 'magică', între fenomene cu naturi diferite, e și pare explicabilă lui Claude Lévi-Strauss...

Cezar Ivănescu

Gravitatea, aproape toate, în jurul ființei umane, încheierea fiind că omul pe toate birui și supune. Basmul are, pe urmă, și o față vizibilă, etică și socială.

Cezar Ivănescu

SENTIMENTUL BASMULUI

Gravitatea, aproape toate, în jurul ființei umane, încheierea fiind că omul pe toate birui și supune. Basmul are, pe urmă, și o față vizibilă, etică și socială.

Cezar Ivănescu

Gravitatea, aproape toate, în jurul ființei umane, încheierea fiind că omul pe toate birui și supune. Basmul are, pe urmă, și o față vizibilă, etică și socială.

Cezar Ivănescu

SENTIMENTUL BASMULUI

Gravitatea, aproape toate, în jurul ființei umane, încheierea fiind că omul pe toate birui și supune. Basmul are, pe urmă, și o față vizibilă, etică și socială.

Cezar Ivănescu

Gravitatea, aproape toate, în jurul ființei umane, încheierea fiind că omul pe toate birui și supune. Basmul are, pe urmă, și o față vizibilă, etică și socială.

Cezar Ivănescu

CULTURA ROMANEASCA IN LUME

O cercetare italiana asupra secolului al XVIII-lea romanesc

Inca o contributie de istorie literara... din Italia, unde cercetatorul Dario Racanelli...

In S.U.A., la Editura Romanian Historical Studies... in Roman Dacia - Lingvistice evidente.

Studii de paronimologie romaneasca

Conferinta publicistica americana dedicata studiului literar... de Universitatea Vermont.

Dezvoltarea literaturii ale secolului al XVIII-lea

George Traian Roman... prezinta un studiu de sub titlu...

A. Silvestri

George Traian Roman

UNIVERS SUD-EST EUROPEAN

Instruindu-se ca un cercetator... atingere cu spiritul cultural sud-est european.

atingere cu spiritul cultural sud-est european... Constantin Cubleşan

UN POET - O LUME

HAFEZ

Marele Samsuddin Muhammad ibn Baháiddin Hafiz... Caci am sa stau in crisma mai mult.

Nu simt pe deplin... Hafiz, de prima si-a fac de lucru.

Prezentare si traducere de Stelian Gruiu

Dei preturile mai mari de sub titlu... Pe unde-i latitudinile se-au fost odinioara?

REVISTA STRAINA

DECLONIZAREA AFRICII IMBRACA FORME... Acesta din urma, semnalat de pseudonimul Laurent Lavigot...

1948-1949, se declasau in locurile cele mai frumoase... EDITURA "PRINCETON UNIVERSITY" DIN PRINCETON...

Una se simte pe deplin... TOAMNA IN RESTAURANTUL "GRADINA DE JIHI SOTOLA ESTE UN TIRAZOLU... JOHNS IVENS, NASCUT IN ANUL 1888...

SPORT

AMESTECATE

Duminică, la Florești, s-a desfășurat derby-ul de trap... Dacă ziditorii lumii (care vor fi foști ei) m-ar fi întrebat...

Brac german, Pointer, Caniche, Pinscher pitic... Dacă ziditorii lumii (care vor fi foști ei) m-ar fi întrebat...

Lucafaarul

Redactor șef: Nicolae Dan Frunteleat... Mihai Ungheanu (redactor șef adjunct), A. I. Zăinescu

REDAȚIA: București, Piața Școlii nr. 1, tel. 17 32 09... Tipurul executat la: COMBINATUL POLIGRAFIC CASA ȘCINTEII

Fănuș Neagu